

29.9.2010

RAKENNUSVIRASTO	
SAAP:	04.10.2010
Dnro	2010-268-60 K9

Jakelussa mainituille

MAASEUTUHALLINNON YHTEISTOIMINTA-ALUE, kuntien periaatepäätös
(Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (L210/2010))**Tausta**

Uusi laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa(L210/2010) astui voimaan 1.4.2010. Lain 2 §:n mukaisesti kunta vastaa jatkossakin alueellaan maaseutuhallinnon järjestämisestä siten, että maaseutuhallinnon tehtävät tulevat hoidetuiksi Euroopan unionin ja kansallisen lainsäädännön kannalta asianmukaisella tavalla.

Lain 4 §:n 1 momentin mukaisesti kunnan on muodostettava maaseutuhallinnon tehtävien hoitamiseksi toiminnallinen kokonaisuus, jonka alueella toimii vähintään 800 maatalouden tukihakemuksen tehnyttä luonnollista henkilöä tai yhteisöä (maatalousyrittäjä). Saman pykälän 2 momentissa edellytetään lisäksi, että tehtäviä hoitaa yhteisen johdon alaisuudessa vähintään viisi viranhaltijaa tai toimihenkilöä, joista yksi päätoimisesti hoitaa maaseutuhallinnon tehtäviä ja johtaa tehtäviä hoitavaa yksikköä. Lain 5§:n 2 momentissa todetaan, että yhteistoiminta-alueen muodostaville kunnille yhteisesti voidaan myöntää 4 §:n 1 momentissa säädetyistä vaatimuksesta poikkeus, jos alueen vakiintuneet asiointisuunnat tai palvelukokonaisuudet, vakiintunut yhteistyö maaseutuhallinnon järjestämisessä taikka erityiset maantieteelliset syyt huomioon ottaen toiminnallinen kokonaisuus muodostuu sellaiselle alueelle, jolla toimii vähemmän kuin 800 maatalousyrittäjää. Lain 8 §:n mukaisesti kunnalla on hakemuksesta mahdollisuus saada ennakkotieto mahdollisuudesta soveltaa lain 5 §:ssä tarkoitettua poikkeusta maatilojen määrää koskevasta vaatimuksesta.

Tuusulan kunta on jo lakiluonnokseen pyydetyssä lausunnossaan, esittänyt halunsa toimia vetovastuullisena kuntana lain kriteerit täyttävää yhteistoiminta-aluetta perustettaessa. Neuvotteluita on käyty jakelussa mainittujen kuntien kanssa ja viimeisimpänä 15.9.2010 kokoonnuttiin Tuusulassa kuulemaan asiantuntijoiden alustukset aiheesta ja pidettiin ns. työpalaveri, jossa kuntien edustajat kertoivat käsityksiään ja toiveitaan yhteistoiminta-alueen suhteen. Näiden näkemysten pohjalta sovittiin, että Tuusulan kunta lähestyy osapuolia kirjeellä, jossa se esittää tarkemman ehdotuksensa muodostettavasta yhteistoiminta-alueesta ja pyytää kunnilta periaatepäätöstä liittymisestä yhteistoiminta-alueeseen tai vaihtoehtoisesti tietoa kunnan muusta päätöksestä.

Ehdotus

Tuusulan kunta ehdottaa osapuolille sellaisen yhteistoiminta-alueen muodostamista, jossa se toimii vetovastuullisena kuntana. Päätoimipaikka sijoittuisi Tuusulan Hyrylään, jonne Tuusulan kunta järjestää toimitilat maataloustoimen henkilöstölle. Alustava suunnitelma on sijoittua samoihin tiloihin Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen henkilöstön kanssa. Kyseiset toimialat linkittyvät läheisesti toisiinsa joten tässä on mahdollista saavuttaa jonkinlaisia synergiaetuja. Tuusula sijaitsee keskeisellä paikalla yhteistyökuntiin nähden ja

näin asiointietäisyydet pysyvät joka suuntaan kohtuullisina. Sivutoimipistettä ja ns. päivystysaikoja voidaan kuitenkin tarpeen mukaan yhdessä harkita.

Maaseutuvirasto on kehitellyt erilaisia malleja avuksi kustannuslaskelmien tekoon yhteistoiminta-alueita perustettaessa. Eri syistä johtuen, nämä eivät kuitenkaan usein johda ennalta katsoen oikeudenmukaiseen kustannusjakoon. Kuntien maataloustoimien budjetit ovat yleensä ns. henkilöstöbudjetteja, joissa tuloja ei juuri ole ja menot koostuvat pitkälti henkilöstö-, toimitila- ja kalustomenoista. Näissä ei vuositasolla isoja muutoksia tapahdu, joten suuria yllätyksiäkään budjetin suhteen ei ole odotettavissa.

Tuusulan kunnan ehdotuksena on, että budjetin perustana pidetään yhteen liittyvien kuntien, liittymistä edeltävän vuoden maataloustoimien yhteenlaskettua budjettia. Tästä saadaan kokonaissumma, josta voidaan laskea kunkin kunnan prosenttiosuus tuosta kokonaisbudjetista. Tällöin mikäli budjettiin, suuntaan tai toiseen muutoksia tulisi, voidaan myös kunkin kunnan osuus muutoksesta helposti laskea. Tämän kaltaisella kustannusjaolla, yhteistoiminta-alueeseen liittyvien kuntien menot eivät nykyisestä merkittävästi laske, mutta eivät myöskään nouse. Eri kunnissa maataloustoimien tehtäviin sisältyy eri kokonaisuuksia, kyseinen malli koskisi maataloushallinnon viranomaistehtäviä. Mikäli jokin kunta haluaa sisällyttää mukaan muita tehtäviä, se myös vastaa itse näistä tehtävistä aiheutuvista lisäkustannuksista.

Laajimmillaan muodostuisi yhteistoiminta-alue, jonka tilamäärä olisi n. 1140 maatilaa, budjetti n. 700 000 euroa, henkilöstöä n.9-10 kpl ja jonka kautta maksettava tukien määrä olisi n. 30 miljoonaa euroa. Toisessa esimerkissä esim. Tuusulan, Keravan, Järvenpään, Helsingin, Vantaan, Espoon ja Sipoon muodostaman (ns. "pääkaupunkiseudun") yhteistoiminta-alueen tilamääräksi tulisi n. 500 maatilaa, henkilöstöä 5-6 kpl, budjetti n. 400 000 euroa ja maksettavien tukien määrä n. 9 miljoonaa euroa. Esitetyn kustannusjaon vahvuutena on, että kaikissa tapauksissa, kuntien kustannukset pysyisivät kutakuinkin samoina. Uutta lakia valmistellut työryhmä totesi jo arvioissaan, että yli 500 maatilalla yhteistoiminta-alueet eivät tuo enää merkittäviä kustannussäästöjä. Edellä mainitut esimerkit eivät luonnollisesti ole mikään joko tai valinta, vaan kaikki variaatiot yhteistoiminta-alueen koostumuksen suhteen ovat avoimina, kunnes periaatepäätökset kunnissa ovat tehty.

Yhteistoiminta-alueen asiakkaista merkittävä osa on ruotsinkielisiä, joten palvelut tulee järjestää kaksikielisinä. Uuden yhteistoiminta-alueen henkilöstö tulee koostumaan yhteistyökuntien maataloustoimien viranhaltijoista ja työntekijöistä, jotka jo tähänkin mennessä ovat antaneet ruotsinkielistä palvelua. Lisäksi jatkossa henkilöstömuutoksissa ja rekrytoinneissa tullaan kaksikielisyys ottamaan huomioon. Henkilöstö siirtyy muista kunnista Tuusulan kunnan palvelukseen työsopimuslain ja kunnallisen viranhaltijalain liikkeenluovutusta koskevan lainsäädännön mukaisesti vanhoina työntekijöinä siltä osin, kun on kyse maaseutuelinkeinoviranomaistehtäviä hoitaneista henkilöistä, säilyttäen työuran aikana saavutetut edut palkkauksen ja lomien suhteen. Vastuuyksikön johtajan nimittää vetovastuullinen kunta. Palkkaeroja harmonisoidaan yhteisesti sovittavan (esim. vuosi) siirtymäajan kuluessa.

Tehtävien luonne (lakisääteiset viranomaistehtävät) ei välttämättä vaadi perustettavaksi yhteistä toimielintä, mutta yhteisesti niin päätettäessä, tämä on mahdollista.

Tuusulan kunta pyytää myös, että periaatepäätöksen yhteydessä kukin kunta nimeää edustajan työryhmään, joka jatkaa yhteistoiminta-alueen yksityiskohtaisempaa suunnittelua ja toimeenpanoa. Tavoitteena on, että varsinainen toiminta voisi alkaa vuoden 2012 alussa. Mikäli kuntien periaatepäätösten jälkeen näyttää siltä, että 800 maatilan suuruista kokonaisuutta ei synny, pyydämme alustavasti lisäksi, että kukin myönteisen päätöksen tehnyt kunta/kaupunki valtuuttaa Tuusulan kunnan laatimaan kuntien yhteisen ennakkotietohakemuksen ja hakemaan 7 § tarkoitetun ennakkotiedon 5 §:n mukaisesta poikkeamismahdollisuudesta.

Tuusulan kunta on ehdotuksessaan pyrkinyt tasapuolisesti huomioimaan neuvottelukuntien tarpeita. Kustannukset ovat haarukoitu niin tarkasti, kuin se ilman tietoa lopullisesta kokoonpanosta on yleensä mahdollista tehdä. Joka tapauksessa merkittävää laskua tai nousua nykyisiin kustannuksiin ei ole nähtävissä. Kaksikielisyys on otettu huomioon, samoin kuin kohtuulliset asiointietäisyydet/mahdollinen sivutoimipiste. Toimitilat järjestyvät Tuusulan kunnan puolesta ja tuttu osaava henkilöstö takaa asiakkaille laadukkaat palvelut. Myös tavoitettavuus paranee ja osaaminen lisääntyy useamman asiantuntijan yhteisessä maaseututoimessa. Toivomme tämän ehdotuksen saavan myönteisen vastaanoton ja johtavan mahdollisimman laajan yhteistoiminta-alueen syntymiseen.

Pyydämme kuntien/kaupunkien periaatepäätöstä yhteistoiminta-alueeseen liittymisestä **16.11.2010 mennessä.**

Lisäinformaatiota löytyy HE 232/2009, MmVM 2/2010, EV 26/2010, L210/2010.

JAKELU

Espoo
Helsinki
Hyvinkää
Järvenpää
Kerava
Nurmijärvi
Sipoo
Vantaa
Vihti

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ari Koskinen
hallintojohtaja

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tero Heiskanen
maataloustoimenpäällikkö